

Identifikation af forkullet
organisk materiale og
vanddrukkent træ fra
arkæologisk udgravning ved
Dysseholm

ROM 3423

af Claudia Baittinger

Nationalmuseet

National Museum of Denmark

Miljøarkæologi og Materialeforskning
Vedanatomy og Dendrokronologi

Rapport 59 • 2019

**Identifikation af forkullet organisk materiale og vanddrukkent træ fra
arkæologisk udgravning ved Dysseholm**

ROM 3423

af

Claudia Baittinger

DANMARK

Dysseholm

Sogn: Gerlev

Herred: Horns

Sted nr.: 010203-162

ROMU sagsnr.: ROM 3425 Dysseholm

Indsendt af Emil Winther Struve, arkæolog, Museumskoncernen ROMU
i oktober 2019.

Undersøgt af Claudia Baittinger og Peter Steen Henriksen i november
2019.

Rapport udarbejdet i november 2019.

Det indsendte materialet er returneret til indsenderen 20-11-2019
(postpakke ved Postnord).

Formål: Vedbestemmelse og datering.

NNU j.nr. A9523

Der er modtaget 28 prøver af forkullet materiale og to prøver af
vanddrukkent træ mhp. vedanatomet analyse og udtagelse af
materiale til AMS-analyse.

Publicering

Med mindre andet er aftalt, kan resultatet frit anvendes med henvisning til denne rapport.
Kontakt evt. laboratoriet for hjælp og yderlige oplysninger (dendro@natmus.dk).

Rapporten kan downloades under <https://natmus.dk/organisation/forskning-samling-og-bevaring/miljoearkaeologi-materialeforskning/>

Identifikation af forkullet organisk materiale og vanddrukkent træ fra arkæologisk udgravning ved Dysseholm ROM 3423

De indsendte prøveposer (28) indeholder hver ét stykke forkullet materiale (trækul eller frø). En del af det undersøgte materiale har en lav vægt. Normalt kræves der 2-100 mg trækul til en AMS-analyse. Flere af trækulsstykkerne er af dårlig bevaringstilstand og med okkerindlejringer (jernminerale, jernoxihydroxider), som også udgør en del af vægten, men som ikke kan bruges til datering. Derfor er det muligt, at nogle af prøverne ikke indeholder tilstrækkeligt med daterbart materiale (kulstof).

Sand, jord, recente rødder m.m. er forsøgt fjernet så vidt som muligt.

Oversigt over de undersøgte prøver:

Prøve	Bemærkning	Anlægstype	Materiale	Species, identifikation	antal årringe	Specificering m.m.	mg til AMS
A329 (1)		Kogegrube	Trækul	<i>Quercus</i> sp. (eg)	1	Grenved med marv og WK*	5,4
A400 (2)	Snit 1	Systemgrøft	Trækul	<i>Fagus sylvatica</i> (bøg) eller <i>Hedera helix</i> (efeu, vedbend)	Ca. 13	Uspecificeret ved med kraftige okkerindlejringer	65,8
A400 (2)	Snit4	Syste mg røft	Trækul	<i>Alnus</i> sp. (el) eller <i>Corylus avellana</i> (hassel)	1	Uspecificeret ved med kraftige okkerindlejringer	4,5
A400 (2)	Snit 5	Systemgrøft	Trækul	Spredtporet løvtræ, ikke nærmere bestemt	1	Uspecificeret ved med kraftige okkerindlejringer	8,5
A401 (2)	Snit 5	Systemgrøft	Trækul	<i>Alnus</i> sp. (el) eller <i>Corylus avellana</i> (hassel)	Ca. 3	Uspecificeret ved med kraftige okkerindlejringer og forkuller rod	30,7
A401 (2)	Snit7	Systemgrøft	Trækul	<i>Fagus sylvatica</i> (bøg) eller <i>Hedera helix</i> (efeu, vedbend)	Ca. 4	Uspecificeret ved med kraftige okkerindlejringer	16,3
A401 (4)	Snit 8	Systemgrøft	Trækul	Spredtporet løvtræ, ikke nærmere bestemt	1	Uspecificeret ved med okkerindlejringer	25,1
A401 (1)	Snit 12	Systemgrøft	Trækul	<i>Fagus sylvatica</i> (bøg) eller <i>Hedera helix</i> (efeu, vedbend)	2	Uspecificeret ved med kraftige okkerindlejringer	18,6
A401 (2)	Snit 16	Systemgrøft	Trækul	Løvtræ, ikke nærmere bestemt	ukendt	Uspecificeret ved med mindre okkerindlejringer	2,8

Prøve	Bemærkning	Anlægstype	Materiale	Species, identifikation	antal årringe	Specificering m.m.	mg til AMS
A401 (2)	Snit 22	Systemgrøft	Trækul	<i>Fagus sylvatica</i> (bøg) eller <i>Hedera helix</i> (efeu, vedbend)	Ca. 10	Uspecificeret ved med kraftige okkerindlejringer og forkuller rødder	224,9
A401 (2)	Snit 25	Systemgrøft	Trækul	<i>Acer</i> sp. (løn)	1	Uspecificeret ved	3,0
A401 (3)	Snit 28	Systemgrøft	Trækul	<i>Brassicaceae</i> (Korsblomst-familien) Det. Peter Steen Henriksen	--	Flere frø, sammensmeltet	3,2
A404 (2)	Snit 2	Systemgrøft	Trækul	Trækul, ikke nærmere bestemt	ukendt	Uspecificeret ved med okkerindlejringer	1,3
A404 (2)	Snit 5	Systemgrøft	Trækul	<i>Quercus</i> sp. (eg)	1	Uspecificeret ved med okkerindlejringer	26,5
A422 (1)		Kogegrube	Trækul	<i>Quercus</i> sp. (eg)	2	Uspecificeret ved	71,9
A445 (1)		Kogegrube	Trækul	<i>Quercus</i> sp. (eg)	2	Uspecificeret ved	87,1
A449 (1)		Kogegrube	Trækul	<i>Fagus sylvatica</i> (bøg)	Ca. 10	Gren- eller rodved tæt på marv men uden WK*, med okkerindlejringer, stærk forkullet	107,3
Al138 (3)	Balk	Mulig neolitisk jordfæstegrav	Trækul	Løvtræ, ikke nærmere bestemt	ukendt	Uspecificeret ved, stærk forkullet	6,1
A1351 (1)	Se T242 for lag-placering	Gravanlæg, hovednedgravning	Trækul	<i>Salix</i> sp. (pil)	2	Uspecificeret ved	14,3
A1351 (3)	Se 1242 for lag-placering	Gravanlæg, hovednedgravning	Trækul	Trækul, ikke nærmere bestemt	1	Kvist med marv og WK*	5,6
A1352 (2)		Gravanlæg, hovednedgravning	Trækul	<i>Alnus</i> sp. (el)	7	Uspecificeret ved	152,5
A1790 (1)		Gravanlæg, brandplet	Trækul	Trækul, ikke nærmere bestemt	1	Kvist med marv og WK*	4,1

Prøve	Bemærkning	Anlægstype	Materiale	Species, identifikation	antal årringe	Specificering m.m.	mg til AMS
A2289 (2)		Kogegrube	Trækul	<i>Quercus</i> sp. (eg)	4	Uspecificeret ved	89,6
A2336 (1)		Neolitisk grube	Trækul	Spredtporet løvtræ, ikke nærmere bestemt	ukendt	Uspecificeret ved med kraftige okkerindlejringer og i dårlig bevaringstilstand	19,5
A2341 (7)	Snit 1	Systemgrøft	Trækul	Løvtræ, ikke nærmere bestemt	ukendt	Uspecificeret ved med kraftige okkerindlejringer	2,4
A2344 (2)	SnitA	Systemgrøft	Trækul	Spredtporet løvtræ, ikke nærmere bestemt	1	Uspecificeret ved med kraftige okkerindlejringer	1,3
A2360 (7)		Gravanlæg, brandplet	Trækul	Spredtporet løvtræ, ikke nærmere bestemt	1	Uspecificeret ved, stærk forkullet	17,2
A2409 (3)	Snit 1	Systemgrøft	Trækul	<i>Fagus sylvatica</i> (bøg) eller <i>Hedera helix</i> (efeu, vedbend)	Ca. 25	Uspecificeret ved med kraftige okkerindlejringer	82,8
X35	Økseskaft	Nedgravning i dødishul	Konserveret træ NB indleveres senere	Bliver undersøgt på et senere tidspunkt.			
X44	Nedrammer til fiksering af stamme	Bro i dødishul	Vanddrukkent træ	<i>Fraxinus excelsior</i> (ask), ring 13 til AMS, svampespor forsøgt fjernet	1	72 årringe i alt, med marv og bark, dårlig bevaringstilstand	15,0
A53, Stamme 2, del 1	Stamme udlagt som bro i dødishul	Bro i dødishul	Vanddrukkent træ	<i>Quercus</i> sp. (eg), ring 22 (kerneved) til AMS	1	62 årringe i alt, uden marv og WK*, med 1 år i splintved	70,0

WK* = Waldkante = den sidstdannede årring under barken

22. oktober 2019

*Nationalmuseet, Miljøarkæologi og Materialeforskning
Att. Claudia Baittinger*

Følgrebrev afleveret ved materialeindlevering

Emil Winther Struve
Sankt Ols Stræde 3
4000 Roskilde
TLF, direkte: 2945 2329
E-mail: emilst@romu.dk

Indlevering af materiale fra arkæologisk udgravning ROM 3423 Dysseholm til vedanatometisk analyse

Museets sagsnr. ROM 3423 Dysseholm.

Matr. nr. 7a, Lyngerup By, Gerlev.

Gerlev Sogn, Horns Herred.

Stednr. 010203-162.

Hermed indsendelse af materiale fremkommet under udgravning af gravanlæg med formodet datering til ældre germansk jernalder, systemgrøftanlæg og offeranlæg med formodet datering til tidligneolitikum. Materialet udgøres af 28 trækulsprøver fremkommet ved flotering af jordprøver, 2 prøver af vanddrukkent træ indsamlet ved udgravning af offerområde i dødshul samt neolitisk økseskaft fra samme offerområde (pt. under konservering, indleveres senere).

På grundlag af tidligere udarbejdet tilbud (vedhæftet) regner vi med en samlet pris på kr. 15.820 ex. moms.

Af hensyn til bygherres ønske om en snarlig afslutning af budgettet, ønsker vi, at det fulde beløb faktureres på forhånd.

Jeg ønsker selv at stå for den videre transport af materialet til AMS datering efter endt analyse og beder om besked, når analysearbejdet er afsluttet.

Se venligst vedlagte genstandsliste samt billedokumentation.

Jeg står naturligvis til rådighed ved behov for yderligere information.

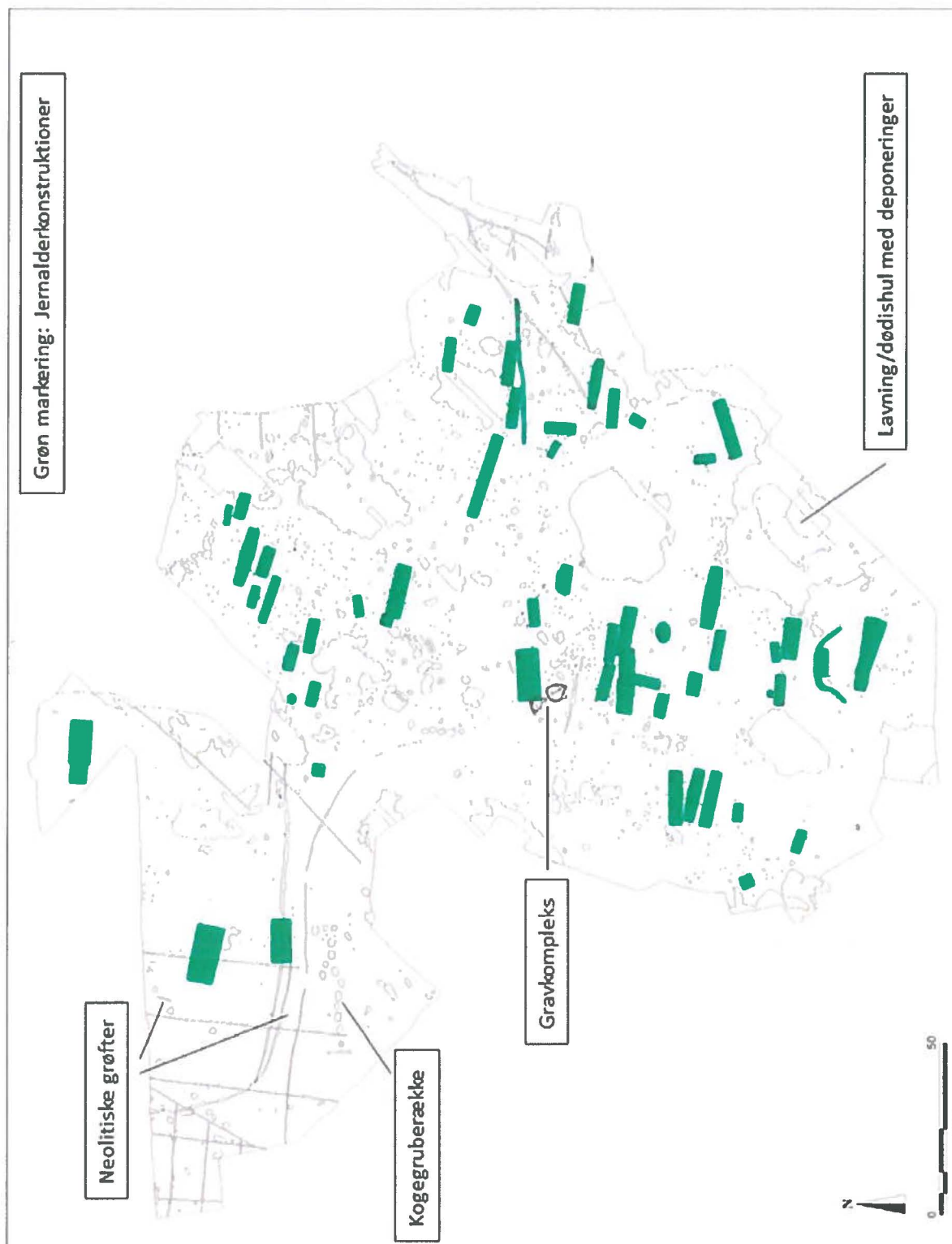
Med venlig hilsen

Emil Winther Struve
Arkæolog, Udgravningsleder
Afdeling for Kulturarv
ROMU

Side 1 af 6

Prøve	Bemærkning	Anlægstype	Materiale	
A329 (1)		Kogegrube	Trækul	
A400 (2)	Snit 1	Systemgrøft	Trækul	
A400 (2)	Snit 4	Systemgrøft	Trækul	
A400 (2)	Snit 5	Systemgrøft	Trækul	
A401 (2)	Snit 5	Systemgrøft	Trækul	
A401 (2)	Snit 7	Systemgrøft	Trækul	
A401 (4)	Snit 8	Systemgrøft	Trækul	
A401 (1)	Snit 12	Systemgrøft	Trækul	
A401 (2)	Snit 16	Systemgrøft	Trækul	
A401 (2)	Snit 22	Systemgrøft	Trækul	
A401 (2)	Snit 25	Systemgrøft	Trækul	
A401 (3)	Snit 28	Systemgrøft	Trækul	
A404 (2)	Snit 2	Systemgrøft	Trækul	
A404 (2)	Snit 5	Systemgrøft	Trækul	
A422 (1)		Kogegrube	Trækul	
A445 (1)		Kogegrube	Trækul	
A449 (1)		Kogegrube	Trækul	
A1138 (3)	Balk	Mulig neolitisk jordsfæstegrav	Trækul	
A1351 (1)	Se T242 for lag-placering	Gravanlæg, hovednedgravning	Trækul	
A1351 (3)	Se T242 for lag-placering	Gravanlæg, hovednedgravning	Trækul	
A1352 (2)		Gravanlæg, hovednedgravning	Trækul	
A1790 (1)		Gravanlæg, brandplet	Trækul	
A2289 (2)		Kogegrube	Trækul	
A2336 (1)		Neolitisk grube	Trækul	
A2341 (7)	Snit 1	Systemgrøft	Trækul	
A2344 (2)	Snit A	Systemgrøft	Trækul	
A2360 (7)		Gravanlæg, brandplet	Trækul	
A2409 (3)	Snit 1	Systemgrøft	Trækul	
X35	Økseskaft	Nedgravning i dødishul	Konserveret træ	NB indleveres senere
X44	Nedrammer til fiksering af stamme	Bro i dødishul	Vanddrukkent træ	
A53, Stamme 2, del 1	Stamme udlagt som bro i dødishul	Bro i dødishul	Vanddrukkent træ	

ROM 3423 Dysseholm, oversigtsplan

ROM 3423 Dysseholm, dødishul med "bro" og neolitiske deponeringer

ROM 3423 Dysseholm, Systemgrøftanlæg med TNC keramik (Virum-stil).

**ROM 3423 Dysseholm, Gravanlæg to hovednedgravninger og sekundære nedgravninger med offerdyr.
Funddateret til ældre germansk jernalder.**

